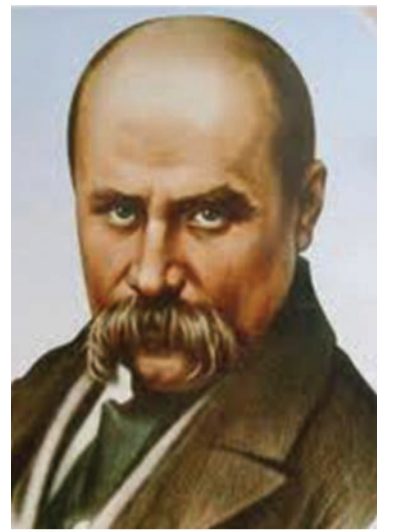

Український ВІСНИК

М. Улебраньку

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXIII. № 23-24 (грудень) 2016

З Різдвом Христовим і Новим роком!

Дорогі українці! Щиро вітаю вас із радісними святами – Різдвом Христовим і Новим роком, святами, які об'єднують у собі наше сьогоднішнє та думки про майбутнє.

Ці свята мають особливе значення, бо разом із ними наступає завершення старого року, в якому ми спільно працювали над вирішенням найважливіших і найактуальніших питань, продовжуючи наші зусилля, спрямовані на збереження і розвиток нашого українства, що є основною метою Союзу українців Румунії, оскільки в цей час народжуються нові надії і сподівання.

У цей важливий період ми щиро прагнемо бути разом зі своїми близькими і рідними, щоб подарувати їм свою любов і піклування. Усе це єднає нас, незалежно від місця нашого походження, від наших поглядів і переконань, надихає на нові звершення, гарні, добрі справи та на співпрацю, не забуваючи той факт, що ніщо добре не дається легко.

Усім нам разом треба долати життєві перешкоди, покращувати свою працю та робити все можливе для того, щоб поліпшити наше життя, і не в останню чергу, – розбудувати наше майбутнє.

Нехай Новий 2017 рік прийде до вас, дорогі українці, до ваших домів та ваших близьких лише з радістю, нехай він буде щедрим та допоможе вам здійснити всі ваші мрії і сподівання, додасть сил, здоров'я та принесе злагоду і достаток вашим родинам!

Нехай Новорічний вечір принесе щастя у ваші домівки, а тепло Різдвяних свят зігріє ваші серця і надасть всім душевного спокою та благополуччя.

СОЮЗ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ

ЗАВЖДИ ПОРЯД
З УКРАЇНЦЯМИ

ДЕПУТАТ
МИКОЛА МИРОСЛАВ ПЕТРЕЦЬКИЙ

Упевнений, що наступаючий Новий рік принесе вам мир, спокій і добробут, і дай Боже усім нам жити й творити в ім'я української справи!

Христос рождається! – Славимо Його!

Щасливого Нового року!

З повагою

Голова Союзу українців Румунії

Микола Мирослав ПЕТРЕЦЬКИЙ

З НОВИМ РОКОМ

Новий рік, це святочний день, котрий заставляє нас призадуматися над минулим і поглянути в майбутність. Це день, коли даємо під суд власної совісти наші діла з минулого й робимо собі плян на будуче. Що ми зробили? Багато. Але в порівнянні до того, що ще маємо зробити, дуже мало.

Чим записався минулий рік у нашій історії? Кровю, вогнем і мечем.

Перед нами являється страшна примара голоду, що міліонами скошує наш нарід. І це тим страшніший голод, що його свідомо завів наш віковичний воріг, червоний кат – москаль для винищування українського народу. На дармо! Ми сильніші, нас уже ніхто не перемає. Ще хвилина й червоний кат почує нашу руку. Ми народи, ми нація, що має свою святу місію в світі.

Далі перед нами переходить сумна картина Західньої України, де клятий лях заміряє винищити духово й тілесно цвіт нашого народу. Та запізно нагадався. Коли нас не знищила татарська навала, не знищить нас і новітній дикун. А за кров Білоса й Данилишина заплають дуже дорого.

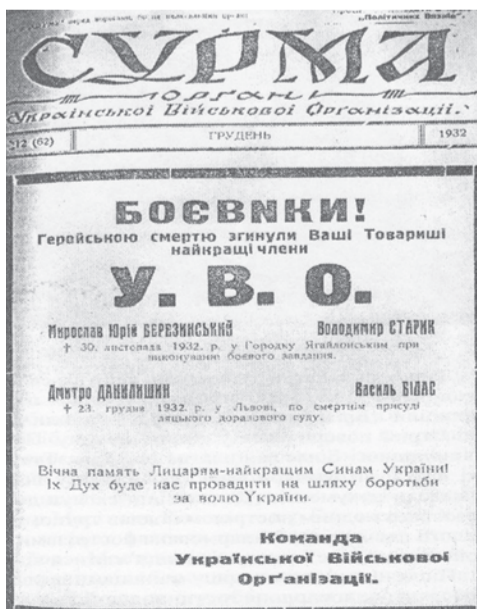
На кінець являється сумна картина нашої дійсности. Занепад рідного шкільництва, культурні переслідування, брак національної свідомости, господарська скрута і т. п. Кожний знає і відчуває на власній шкірі наші злидні.

Та не сміємо підупадати духом, що нам „встоятись не було сили“. Ми розпічемо наново й зробимо ліпше, зробимо краще. І це нове життя, новий чин мусимо починати з Новим Роком. Нову сторінку в українській історії мусимо записати новими, ліпшими ділами. А цих діл, цієї праці на кожному кроці повно. Треба лише рук, щирого захоплення й відданости. В минулих роках ми зачали велику працю: кувати власними руками свою долю. Під гаслом: «Україна дасть собі раду сама», почалася муравлина праця зі самих основ. І цілий світ почув наше недвозначне, могуче й тверде слово: ми хочемо й здобудемо собі волю. Наше слово було таке могуче, що цілий світ здригнувся й заговорив: там є сила, з котрою треба числитися. А на Сході не буде спокою доти, доки Україна не стане вільною, самостійною державою. Це казали голосно наші приятелі, це шептали наші вороги. Не було й нема дня, щоби світова преса, політичні мужі всіх держав не занималися українським питанням. Появилися на всіх чужих мовах і наукові праці про Україну, світова преса заговорила про всякі політичні комбінації в злуці з визволенням України – та це має на стільки ваги для нас, що й світ дійшов до переконання, що Україна мусить стати вільною державою. Це великий поступ уперед, що принесли нам старі роки, тому тим більше праці й напруження всіх наших народніх сил треба в Новім Році; щоби так добре зачате діло довести до успішного кінця. Наша доля в наших руках.

Тому тим усім, що прямують до кращого життя, що своєю кровю зрошують землі України в боротьбі за Волю й Славу своєї Батьківщини, кличемо: Ми з Вами!

А нашим, прихильникам і однодумцям бажаємо з Новим Роком сили волі, витривалости, бадьорости й успішної праці.

*(Чернівці, тижневик «Самостійність»
№1 01.01.1934, стор. 1, 2)*

Додаткова інформація та пояснення до статті

Стаття «З Новим роком» надрукована на першій сторінці в першому числі тижневика «Самостійність» за 01.01.1934 поруч з основною програмно-світоглядною редакційною статтею «Наш фронт».

В заголовкові мається на увазі Новий 1934-й рік.

За формою «Самостійність» був

тижневиком, за духом націоналістичним часописом. Виходив упродовж 1934-1937 років у Чернівцях головно за редакцією Дениса Квітковського.

В. Білас та Д. Данилишин – бойовики (боївкари) Організації Українських Націоналістів, які були страчені польськими властями 23 грудня 1932 року за участь у нападі на пошту в містечку Городок в Галичині.

Архаїзми, історизми та авторські скорочення збережено, зокрема не вжито і апостроф, якого в оригінальному тексті нема із-за відсутності тоді українського шрифту.

Виявлені грубі помилки набору, що деформують суть думок, виправлено.

Світлина першої сторінки першого числа тижневика «Самостійність» за 01.01.1934 зі статтями «Наш фронт» і «З Новим роком» додається.

Світлина посвяти страченим боївкарям В. Біласу, Д. Данилишину, М. Верезинському, В. Старику на першій сторінці друкованого органу Української Військової Організації «Сурма» (число 12 (62) за грудень 1932 року) додається.

Післямова та роздуми за статтею «З Новим роком»

Стаття «З Новим роком» по суті одна з програмних редакційних статей нового видання, яке побачило світ у Чернівцях 01.01.1934 року. Її можна вважати продовженням редакційної статті «Наш фронт», яка розміщена на одній сторінці. Наведена стаття хоч і має святкову назву, але її зміст дещо інший: аналіз становища на етнічних українських землях, підсумки «праці на народній ниві» та заклик до активізації українського національно-визвольного руху.

В Галичині та інших територіях, захоплених Польщею, проводилася «пацифікація» – репресивна акція польської влади проти українського населення, яка супроводжувалася вбивствами, арештами, терором, нищенням будівель та майна українських громадських організацій. Але найжахливіші події відбувалися в «під радянській» Україні, особливо у Наддніпрянщині – штучний голод, який зараз відомий як Голодомор 1932-1933 років в Україні, що забрав мільйони життів і майже знищив душу українського селянства. До речі Організація Українських Націоналістів дієво і навіть радикально протестувала як проти Голодомору, так і проти пацифікації. Багато патріотів заплатили своєю кров'ю в ході цих акцій. Мене особисто вражають слова, сказані, згаданим в статті, Дмитром Данилишином: «Мені дуже жаль, що я можу лише раз вмерти за Україну». Більш позитивно на цьому фоні сприймається становище українців «Підкарпатської Русі» (Закарпаття), яку зайняла Чехо-Словаччина. Хоча і там проблем вистачало, особливо щодо працевлаштування, добробуту та доступності медичної допомоги.

Стаття свідчить, що українці, які були змушені покинути свою Батьківщину і знайти другу Батьківщину, не забули Україну. На їх почутті вірності своїй країні, яку вони сподівалися побачити вільною і незалежною, були побудовані зусилля багатьох поколінь, чий результат ми бачимо сьогодні.

Особливо, з позицій нашого дня, вражає чітке передбачення авторами майбутнього світового устрою та неминучості «переділу» сфер впливу. При цьому вони наполягають на вирішальному значенні для Європи справедливого вирішення саме «українського питання». «А на Сході не буде спокою доти, доки Україна не стане вільною, самостійною державою», – заявляють вони. І, з огляду на майбутні події Другої світової війни та сучасні гібридні перманентні конфлікти, вони були абсолютно праві.

Підсумовуючи можна констатувати, що наведена стаття надзвичайно актуальна для сучасної України, часів військового протистояння та боротьби за справжню незалежність. Вона спонукає до усвідомлення історичних паралелей. Її хочеться «розібрати на цитати» настільки вона злободневна. Зокрема, я щиро бажаю всім українцям «зачати велику муравлину працю зі самих основ», що дозволить «кувати власними руками свою долю» «під гаслом: «Україна дасть собі раду сама». «А нашим, прихильникам і однодумцям бажаю з Новим Роком сили волі, витримки, бадьорости й успішної праці». Також дуже сподіваюсь, що в скорім часі, ще за нашого віку, нас пов'язуватиме не тільки трагічне радянське минуле, а й спільне майбутнє в процвітаючій європейській родині.

Ярослав ОДОВІЧУК

Ним обрано голову СУРу МИКОЛУ МИРОСЛАВА ПЕТРЕЦЬКОГО, який набрав достатньо голосів на депутатський мандат

Почав ці рядки відразу після парламентських виборів, коли їх кінцеві результати були ще невідомі. А в день виборів були телефонні дзвінки з провінції, переважно від українців, які живуть в різних містах Румунії, отже далеко від зон з компактим українським населенням. Вони були стривожені тим, що у виборчих бюлетенях немає імен кандидатів від Союзу українців Румунії, за яких вони бажали голосувати. Відірвані силою обставин від організаційного життя української громади на чолі з СУРом, вони не знали, що депутат Іван Марочко, якого було виключено з СУРу за підрив діяльності Союзу, разом зі своїм спільником Олексом Грижаком, не тільки оскаржили в суді легітимність останнього з'їзду СУРу, але й на основі фальшивих документів обманули електоральні органи, внаслідок чого Союз не зміг висунути своїх кандидатів у Парламент на національному рівні. Але їх обман не вдався, бо за рішенням Клузького апеляційного суду від 2 листопада сурівські кандидати були внесені на списки Марамороського 14-го виборчого округу. Першим на списку був голова СУРу

Учасники VII-го з'їзду СУРу

МИКОЛА МИРОСЛАВ ПЕТРЕЦЬКИЙ, чільний представник молодішої генерації українських інтелігентів та сурівських активістів. Оскільки за законом всі меншини, крім мадярської, можуть мати тільки одного представника у Румунському Парламенті, за результатами виборів він набрав достатньо голосів на депутатський мандат.

Голова СУРу подолав електоральний «пори́г» набравши достатню кількість голосів для депутатського мандату. Але ми не оголошували тільки на підставі того, що коли вже стали відомі загальні результати виборів, українці мають свого депутата у законодавчому форумі країни. А це тому, що валідація мандатів Центральною виборчою комісією мала відбуватися через кілька днів, після того як були розглянуті всі констестації, оскарження, пов'язані з виборами. Некоректно перед електоратом забігати наперед. Зрештою, цього вимагає і професійна деонтологія, яка не може йти всупереч законності.

Та нарешті Центральна виборча комісія оголосила список депутатів національних меншин, серед яких є й ім'я Миколи Мирослава Петрецького.

Пишучи ці рядки, мені пригадався патріотичний вірш, який часто декламувався під

Президія VII-го з'їзду СУРу

час мого навчання в українському лицейі в Сереті. Вірш був адресований заокеанським «паляям війни», і ці рядки звучали так: «Не скрипи зубами, не лютуй, вороже, марні твої мрії – нас не переможеш!».

Вони дуже підходящі і для пана Марочка та Олексі Грижака, які, мабуть, дізнавшись про успіх СУРу на парламентських виборах всупереч їхнім намаганням підрвати шанси нашої організації, скриплять зубами і гризуть собі лікті, бо їх знову спіткала невдача, яка додається до інших невдач, як, наприклад, невдача домогтися того, щоби суд визнав останній з'їзд СУРу нелегітимним.

Судовий вирок від 10 листопада 2016 року категоричний: відкидає як недопустиму вимогу, щоби СУР організував новий з'їзд.

Отже, український форум, який відбувся минулого року у Сіреті, законний, обрані

Микола Мирослав Петрецький виступає з трибуни VII-го з'їзду СУРу

керівні органи законні, участь СУРу у парламентських виборах законна. Пану Марочку залишається хіба що сплатити судові витрати розміром 7700 леїв, а грижачку-пузанчику відповідати перед законом за підробку документів, простіше – за фальшивки.

Слід тепло поздоровити Комітет Марамороської повітої організації СУРу за велику й нелегку роботу як по збиранню за критично короткий час підписів, які дозволили сурівським кандидатам представитись на парламентські вибори, так і за високу активність серед українських виборців, активність, яка увінчалася позитивними результатами. Честь марамороським виборцям, які віддали свій голос українському кандидату.

Може, нарешті противники СУР схемнуться, зрозуміють марність своїх амбіцій. Українцям потрібна єдність, а цю єдність СУР на чолі з своїм проводом може скріпити тільки у мирі і спокої.

Всі чесні українці тепло поздоровляють Миколу Мирослава Петрецького з високою почесною парламентарія, вони впевнені, що він з гідністю представлятиме українську громаду у найвищому законодавчому форумі країни.

PS

До махінацій «дуету» Марочко-Грижак повернувся у наступних епізодах «небажаних трафунків».

Михайло МИХАЙЛЮК

НЕ СОРОКА НА ХВОСТІ ПРИНЕСЛА, АБО «НЕ ТАК ТІІ ВООРОГИ, ЯК ДОБРІІ ЛЮДИ» (I)

Чутки, поголоски. Усний телефон, усний телеграф сільських кумась, пліткарниць, які через пліт, на вулиці, на базарі діляться «новинами», розповідають про різні трафунки і, дивись, від уст до уст, вони невдовзі стають сенсаційними, страхітливими, карколомними, бо кожна кумася чи пліткарка додає щось від себе, як, наприклад, у гуморесці Ореста Масикевича «Летіло сорок сорок»:

«Село заметушилося. Село розгорілося. Вулицями забігали молодці та дівчата. Тільки сині, червоні, зелені чорні, білі і жовті хустини з вулиці на вулицю, з воріт до воріт, із хати до хати – все блись-блись».

- Ви чули?
- Розбився.
- Конає.
- Умер.
- Ой лишенько!
- Бідна Микитиха.
- Пішов наш Микита.
- Земля йому пером!
- А коли ховають?
- Та... позаєтра.

Вже падали сині сумерки, як Микита Савчук, закінчивши свою повсякденну роботу, вийшов за ворота. Чого дзвони дзвонили, чого жінки верещали, хрестилися і втікали від нього, він довівся аж на другий день...»

Та чутки, поголоски давно вже вийшли за межі народної анекдотики, в якій «з мухи роблять слона», давно вже перестали бути тільки звабним «матеріалом» для гумористів та дотепників різного ґатунку.

Ними, та найбільше механізмом їх виникнення та розповсюдження всерйоз зацікавилися психологи, соціологи. Бо чутки, поголоски стали знаряддям маніпуляції громадської думки і колективної opinio, їх пускають та поширюють агітатори /приміром, у виборчій кампанії/, шпигуни у ситуації нарощування збройних конфліктів, на людей чинять тиск на чийсь користь засоби масової інформації, видаючи «зеренце» правди за незаперечну реальність.

Набільший ефект викликають чутки, поголоски з негативною конотацією, а їх ефект схвальний, несхвальний або ж облудний, в залежності від того, що вони стверджують або заперечують.

Та годі теоретизувати – повернемося на «круги свої», як мовлять мудрі голови, котрі не плутаються у тенетах філософствування. Повернемося до Союзу українців Румунії, якому закономірністю пореволюційної історії судилося народитися, та не поталанило «рости і діяти» у мирі спокої та злагоді, бо в цьому процесі наперекір стали «не так тіі вороги, як добріі люди», себто ті, котрі іменуючись українцями, прикривають цією іден-

тичністю свої підлі наміри та амбіції.

Так, перший сурівський голова і депутат Ст. Ткачук мав необачність залучити до провду організації афериста і крутія Дм. Моргану та ще, як на зло, мати з ним якісь туманні фінансові махінації. Звідки й закрутилося колесо – судові тяганини, а після того, як Ткачук нагло пішов з життя, «бізнесменові» Моргану забаглося стати лідером. Він прибрав до рук ДСУР, злигався з пузанчиком-грижачком, обманув чесних сурівців з буковинської філії, затіяв фальшиві вибори і такий же фальшивий референдум. І все, що слідувало, скидалося на п'єсу з театру абсурду, і так замотався клубок, що й донині його ще не повністю розплутано.

Тоді закрутилося колесо маніпуляції, дезінформації, підкупництва, залякування. Хвалькуватий самозванець Морган, оточений купкою підлабузників і запродавців-перекинчиків, спровокував розгубленість серед чесних сурівців, тим більше, що деякі підкуплені сучавські газетярі напередки друкували морганівські фальшивки.

Не вгавали у мене телефонні дзвінки то від стривожених сурівців, то від злорадників, як у згаданій вище гуморесці.

– Чув? Читав? Головою СУРУ обрано Дмитра Моргану – вчора відбувся конгрес, вже повідомлено це і в сучавському «Моніторі».

Згодом: – Ти знаєш, що був і референдум, організований ним, головою СУРУ Дм. Морганом? Швидко вас вижене новий провід з бухарестського осідку!

Дарма було пояснювати новоспеченим морганщикам, що конгрес скликається на основі статутних положень, що йому передують конференції повітових філій, які вибирають делегатів на форум і т. д. Морганщики і пузанчики-грижачки торочили своє.

До кінця амбіції розкольників лопнули, як мильна булька, але вони встигли вчинити багато зла, встигли підірвати роботу законного сурівського провду.

Михайло МИХАЙЛЮК

- * До завірюхи треба кожуха.
- * На новий рік привабилось дня на заячий лік.
- * Зимне тепло, як мачушине добро.
- * Зимую деньок, як комарів носок.
- * Грудень рік кінчає, а зиму починає.
- * Книга вчить, як на світі жить.
- * Не штука-наука, а штука-розум.
- * Хто грамоти вміє, той добре і жиє, і сіє.
- * Хто хоче більше знати, треба менше спати.

Прислів'я та приказки

- * Учись змолоду – пригодиться на старість.
- * Два хитрих мудрого не переважають.
- * Розумний учить, дурень повчає.
- * Не бий дубцем, а карай слівцем.

- * Не пером пишуть, а умом.
- * Око бачить далеко, а розум ще далі.
- * Куй залізо, поки гаряче.
- * Краще на п'ять хвилин раніше, ніж на хвилину пізніше.
- * Без охоти нема роботи.
- * У вмілого руки не болять.
- * Без сокири не тесляр, без голки не кравець.

Загадки

* Серед двора лежить червона сковорода.
(!eбн ан чьса!M)

* Всі його люблять, всі його чекають,
А хто подивився – кожен скривиться.

(eпноС)

* І в огні не горить, і в воді не тоне.

* Куди ступиш – всюди масш,
Хоч не бачиш, а вживаєш.

* На городі молода
Пишні коси розплела.
У зелені хустинки
Золоті хова звернинки.

* Сидить дід за подушками
І стріляє галушками.

(т!ЦГ)

(ьт!вооЦГ)

(eьт!рд!к!к!)

(т!рдГ)

* Літом у шубі, зимою в шапці.

* Є шапка, але немає голови, є нога, але без черевика.

* Дівка в коморі,
А коса надворі.

* Зубів не має, а кусає.

(oвeвeтГ)

(г!рдГ)

(Mорквe)

(Крoп!вe)

Зібрав Микола КУРИЛЮК

ДОРОГАМИ НАШИХ ЗЕМЛЯКІВ

Прийшла осінь у наші краї. Вересень відкрив браму, жовтень позолотив листя, а листопад осипає ними землю і кропить її дощами. Гарна осінь у Карпатах і в ясні погожі дні, і у вітряні, похмурі, здавалось би непривітні. Нам випала нагода побувати в гірському містечку Гура Гуморулуй у жовтні місяці, коли ще фарби осені лиш де-не-де торкнулися зелені дерев, а згадюю цей райський куточок у листопаді під шум дощу, коли вже облітає листя й оголені крони дерев вирізьблюються на тлі сірого, а часом блакитного неба. Для кожної української людини це містечко знамените тим, що в ньому 27 листопада 1863 року побачила світ Ольга Кобилянська. Гори зеленим кільцем оточують місто, гірський вітер колише віти дерев, дві річки зливаються тут в одну - поетичний світ. Тут могла народитись лірична душа. Ми приїхали до Гура Гуморулуй після відвідин монастирів Путна і Сучевиця з настроєм благосним і умиротворенням, сформованим красою, доглянутістю і духовністю святих місць, приїхали в гості до подружжя Одарки і Яреми Онищуків. Нас гостинно прийняли і старалися в короткий час показати те, що є характерним для цієї місцини. Так склалось, що ми побували на вокзалі, де вирує життя, де пасажирів, які поспішають у своїх справах, зустрічають і проводжають в

дорогу гори. Побували на місцевому цвинтарі, де спокій і тиша, де живі згадують мертвих, і гори знову ж таки дивляться на місця вічного спочинку, і подають знаки нам, людям. Багато прізвищ на надгробках мають українське коріння. Відвідали монастир Воронець. Загадкава синя барва на зовнішніх фресках, яку не змінив невблаганний час, зачаровує. І знову гори навкруги. А ще подорож стежками міського парку відпочинку, устеленими жовтогарячим листям, і перехід через висячий міст, і вигин ріки, і зелені, ще зелені тоді гори, що ждуть зими, любителів гірськолижного і різних видів зимового спорту. Пройшовши через парк, ми спустились до пам'ятника Ольги Кобилянської. Постояли, поговорили, сфотографувались на згадку.

Згадалися слова Ольги Кобилянської із новели «Природа»:

«Особливо любила осінь.

Та не ту, що несе вогкі, хмарні дні, по-жовкле листя й холодні бурі, а ту, що красою рівна весні. Ту, з ясними, теплими днями й чистим голубим небом. У горах осінь усе чудова.

Дикі Карпати! Вона знала їх горду, замкнену красу, як і їх чудних мешканців, гуцулів. Знала усі тайни лісу».

Ольга Кобилянська любила свої Карпати. І нинішні жителі цих місць люблять свій край.

Ярема Онищук розповідав про своє місто з великою любов'ю. Він свято береже своє українське коріння. Достойний син достойного батька Дениса Онищука, письменника,

викладача фізичного виховання, цікавої людини. Денис Онищук – уродженець села Кліводи Кіцманського повіту Північної

Буковини (нині Чернівецька область). Життя водило його різними дорогами: навчання у Кіцманській гімназії, Чернівці, інститут фізкультури в Бухаресті, професорування у Хотинській гімназії, Фальтичени (повітове місто біля Сучави), Сігет на Марамарощині, Уйлак, Роман, Гура Гуморулуй. Достойно пережив тяжкі воєнні роки. Знав мови, захоплювався театром, шахами, живописом, писав книги. Денис Онищук у книзі «Спомини» так розповідав про свої писання (ст.419):

«Я ще змалку любив читати. Як поезію, так і прозу. Просто ковтав книги, і всім прочитаним переймався. Гарні вірші, які дуже подобалися, часто переписував і ще потім це не раз перечитував. Захоплювався Шевченком, знав багато поезій його напам'ять. І сьогодні можу їх розказати. Читав співомовки Руданського, любив його серйозні «До дуба», «Дочекався я свого святонька» ...

Начитавшись різних книжок, я вирішив і собі спробувати щось написати...».

І залишив по собі гарний слід. Про нього дуже тепло і ґрунтовно написав у передмові до «Споминів» професор Володимир Антофійчук. Згадується епітафія з надгробку Софії та Дарії Лагадин, уродженців села Мамаївці (Північна Буковина), похованих у Гура-Гуморулуй батьків Одарки Онищук:

*«Коли помрем і заростем травою,
То в споминах ще оживем не раз.
Аж ляжуть поруч з нашими кістками
І ті, що споминали нас.*

*І буде це вже наша смерть остання,
Осінній вітер загуде.
Прийде весна – пора кохання,
А нас ніхто вже не спімене.»*

А ось письменника згадують, читаючи твори, переносяться у той минулий час, захоплюються, або протестують. Написане слово – супутник вічності.

Гарною була ця коротка подорож, обласроджена святими місцями, зігріта гостинними людьми, окрашена зеленими горами, овіяна чистими вітрами. Люди могли би щасливо жити на нашій землі без воєн, злобий і агресії...

Люба БОЙЧУК

ВЕРХНЯНСЬКІ РІЗДВЯНІ УРИВКИ

***

– Увечур Сятий Вечур, Фе', – радісно промовив старий Петро Клепа.

– Сятив би са, Пе', – відповів, теж не молодий вже Федір Полійчук.

– Айбо файно на Сятий Вечур, Фе'!

– Дуже файно, Пе'!

– Загасиш лампу, а вон так місашно та студено...

– А ватерка у печі: «пук-пук, тріск-тріск»...

– А голубці у горшку: «фоль-фоль»...

– А ми горівочку: «гіль-гіль»...

***

– Слобу-у-удно коляду-у-увати? – з усіх сил закричав Фіцько Мокуш під вікном Василя Ретія.

– Чого ричеш? – почувся голос господаря.

– Я ко-ко-колядувати...

– Та колядуй, а не буті, як бик!

***

– Куди махаєш, Марі'? – запитав Василь Реті Марію Дрейку.

– Та, ади... колядувати, бо Сят' Вечур!

– Гм, вон мороз, што срати не мож, а єї у коляди чорт несе...

***

«Служба би го побила із попом, яку довгу Службу служив та ще фікс на Рузьдво, а у церкві студено, як у Сіберії!», – з досадою мовив Петро Клепа, повертаючись з церкви.

***

– Христос родивса, пане Мендель! – знімає шапку перед євреєм старий Бабчук.

– Што, што? – питає глухий Мендель.

– Христос родивса! Хочу вам колядувати!

– Міні, зашто?.. – дивується.

– Як зашто, Христос са народив! – вигукує Бабчук.

– Христос са народив, а ти кобу єс са не народив нігда! На три леї та іди на зламання уд моєї хижі.

***

– Знаєте колядувати, ангелята, уйкові?.. – питає старий Копа сусідських дітей.

– Знаємо, уйку!

– Ану, колядуйте, ангелятка, уйко вам даст по лейови.

Діти відступились два-три кроки і почали голосно колядувати:

«Дивная новина,
Пахне солонина,
Коби блюдо з пирогами,
Була би гостина...»

– Ану дивиса на чортів, а я їм хотів по лейові дати, – махає палкою вслід дітям.

***

– Пуйду до тебе колядувати, Васи' – каже Іван Дюрі Василеві Микитишиному.

– Прийди, прийди, буду ти двичі радий, – відповідає Василь.

– Як ото двичі?

– Та так, раз коли зайдеш ми до хижі, а удругий раз, коли меш уходити.

– Аж так, тогди не пуйду, Васи'.

– А я тя ні не кликав, Іва'.

Михайло ТРАЙСТА

Колядки

НА СВІТИЙ ВЕЧІР

Ой добрий вечір
На Святий Вечір!
Ой дай, Боже!
У цього пана
Золота брама,
Золота брама,
Срібне подвір'я.
Ой дай, Боже!
По тім подвір'ю
Господь Бог ходив,
А пан господар
Шапочку здоймав,
За Богом ходив.
За Богом ходив,
Та й Бога просив:
Господи Ти наш,
Приходи до нас!
Я прийду до вас
Ні їсти, ні пити,
А прийду до вас
Си подивити.
Ци типер так є,
Єк давно було.
Ци хожут у вас
Із вечерічков.
Ци хожут у вас

Та й коліднички.
Уже не хожут
Та й не говорют,
Стежки копают,
Перелаз строют.
А брат на брата
Мечем махає,
А тато сина
В пана кигає.
Любітси, люди,
Мирітси, люди.
Не задавний час
Страшний суд буде.
Судити буде
Грішних і правдних.
Ой тоті грішні –
При лівій руці.
Ой тоті правдні –
При правій руці.
Ой тоті грішні
Навіки в пеклі.
Ой тоті правдні –
Навіки в царстві.
В проклятим пеклі
Смолиця горит
Та й не вгасаєт,
Грішних караєт.
Ой за цим словом
Будь, пане, здоров!

НА СВІТИЙ ВЕЧІР ХРИСТОС СИ ВРОДИВ

На святий Вечір Христос си вродив!

Приспів:

Ой дай, Боже!
А на Видорші Він си похристовив,
А на Великдень Він си прославив
В Єрусалимі, де світі люди
Будуют мости з самої трости.
А хто ме йти цими мостами?
Ой буде йти Христос небесний.
Ой Христос, Христос, маєш монахи,
Про яку владу, трояку владу.
Першую владу на муки взели,
Другую владу в гріб поховали.
В гріб поховали та й варту клали,
А самі пішли на вечеречку,
Свят-вечеряти рибку-плавинку,
Рибку-плавинку та й когутика.
Тогди Ісус Христос з гроба воскресне,
Єк цес когутик закукуріче,
Тогди Ісус Христос з гроба втече.

(Приспів повторюється за кожним рядком).

Прийшли ми 'д двору,
Ой веселому,
Ой дай, Боже!
Ой веселому,
Господарському.
У цього двора
Золота брама,
Срібне подвір'я.
По тім подвір'ю
Позаростало
Шовковов травов,
На ту травицу
Росиця впала.
З тої росиці
Керничка стала,
Причиста Діва
Сина вродила.
Єк Го вродила,
Їго скупала,
Їго плекала,
В ризи вповила,
В єсла вложила,
Сінцем накрила.
Прийшла овечка,

ПРЕЧИСТА ДІВА

Христа накрила,
Прийшла коровка
Христа накрила.
Прийшла кобила,
Христа розкрила.
Невірні пани,
Вни туду прийшли,
Д пречісті Діви.
Пречиста Діва,
Де Христа діла?
– Сховала Їго
В шовкові траві.
Невірні пани,
Вни туди пішли.
Трави косити,
Христа шукати,
Трави в пень росли,
Христа не знайшли.
Невірні пани,
Вни назад прийшли.
Вни назад прийшли
До Пречистої Діви.
– Пречисто Діва,

Де Христа діла?
– Сховала Їго
В темнії ліси.
Невірні пани,
Вни туду пішли
Ліси рубати,
Христа шукати.
Ліси в пень росли,
Христа не знайшли,
Вни назад прийшли
Д пречісті Діви:
– Пречиста Діва,
Де Христа діла?
– Сховала Їго
В синії моря.
Невірні пани,
Вни туду пішли,
Моря спускати,
Христа шукати.
Моря зійграли,
Панів забрали,
В гай донесли.
Ой за цим словом
Будь, ґаздо, здоров.

ОЙ РАНО, РАНО, ЄК ЗАЗОРЕЛО

Ой рано, рано, єк зазорело
Тай ше май раніше (ім'я) встала.
Прекрасне личко біленьке вмила,
Шовковим рушником їго втерла,

На Різдво рано до церкви пішла.
До церкви прийшла, там си молила,
В Бога просила шистя здоров'я,
Шистя, здоров'я тай за долечку,
Від церкви ішла – хлопці вітают.
Шапки здоймают та си вклонюют.
Тай си вклонюют, її питают:
Ци ти дівчина, ци ти королівна?
Я не царівна, не королівна.
Татова дочка, гречна (ім'я)
Я заручена за царевича,
За царевича, за королевича.

ОЙ ІВАНКУ НАШ, БАЙ ПАРУБЧЕ НАШ!

Ой Іванку наш, бай парубче наш!
Ой дай, Боже!
Ой шо ж ти собі так починаєш,
Ой починаєш, мечем стинаєш?
Стинаєш мечем, під Коломию містиш?
А всі коломийці смутненькі ході,
Смутненькі ході, радочку раді:
Чім би то Іванка перепросити?
Виносі їму мисочку срібла,
Мисочку срібла, та й миска срібна:
А він на то не подививси,
Шепку не здоймив, не поклонивси,
Шепку не здоймив, не поклонивси.
А всі коломийці смутненькі ході,
Смутненькі ході, радочку раді:
Чім би то Іванка перепросити?
Виводіт їму сивого коня,
Сивого коня, коника в сідлі,
Коника в сідлі, шабельку в сріблі.
А він на тою не подививси,
Шепку не здоймив, не поклонивси.
А всі коломийці смутненькі ході,

Смутненькі ході, радочку раді:
Чім би то Іванка перепросити?
Вівели ж їму пишну дівочку,
Пишну дівочку, на ім'є Марічку.
Він тій дівочці порадувавси,
Шепочку здоймив тай поклонивси.
Вінчуємо тебе, Іваночку наш,
Шестім, здоров'єм, многими літами.
Дай же ти, Боже, в городі зіллє,
В городі зіллє, в хаті весіллє,
В хаті весіллє у цих місничок.
Дай тобі, Боже, втіхи, радости,
Тай твої мамці з тебе потіху,
Тай твої мамці, тай дедичкови!
Поза цим словом тривай нам здоров!

ОЙ В ПОЛИ, ПОЛИ, БЛИЗКО ДОРОГИ

Ой в поли, поли, близко дороги
Приспів:
Ой дай, Боже!
Там дівчиночка город полола,
Нивку полола, зіллічко брала,
Зіллічко брала, віночок плела,
Віночок плела, на голову клала.
Ой звіїлиси буйні вітрови,
Вінец понесли на край Дунаю.
Три рибарики та риболови,
Рибу ловили, вінец спіймали,
Вінец спіймали Божі ангелі.
Пішла погоня у ріднії браті,
Ой прийшли уни на край Дунаю.
Ой бо добрий день, гордії царі,
Ой чо ви суда, бай чога зайшли?
Ой наша сестра має бай згубу.
Ой звіїлиси буйні вітрови,
Вітри з головки вінец зленули,
Ой занесли го на край Дунаю.
Ой ми вернемо золотий вінец,
Ой би нам дати переємочку,
Одному дати бай червоного,
Другому коня бай вороного,
А за третього панну... (ім'я)

Надіслав Юрій ЧИГ'А

УКРАЇНЦІ З ДАВНІХ-ДАВЕН КОЛЯДУВАЛИ І БУДУТЬ КОЛЯДУВАТИ

Богу дякую, що і цього року маю можливість чути нашу українську коляду і письмово, на підставі історичних джерел, показати, що в українців з давніх-давен існує прекрасна традиція колядувати, прославляти народження Спасителя – Ісуса Христа.

Радію, що Всевишній дав дні святкувати Народження Ісуса Христа – Різдва Христового, як висловлюються всі наші браття й сестри українці.

Душевно радію, але пишу з гірким смаком, бо читаю матеріали, книжки, в яких написано, що українці не мають ніяких колядок, що ми, українці, маємо якісь церковні пісні, яких співаємо на Різдво групами. Для автентичності подаю на румунській мові цю брехню: «...Deși ucrainenii nu au colinde și vifleimuri, ci doar niște cântece bisericești cântate în grupuri...».

Ця неправдива інформація подана на сторінці 320 у величезній книжці на 560 сторінок «Фольклорна монографія українців Сучавського повіту та румунів Чернівецької області» – «Monografia folclorică a ucrainenilor din Județul Suceava și a românilor din regiunea Cernăuți».

Робота корисна для учнів середніх шкіл, студентів, учителів, викладачів та інших, заінтересованих дізнатись про історію, традиції та обряди двох народів, але в ній знаходимо і багато помилок, змістових та орфографічних.

Монографія видана двомовно: українською та румунською, проект фінансований Європейським Союзом, а відповідальність за зміст написаного належить Сучавській повітовій раді, бо ніде на книжці не написані автори.

Хтось нас понизив і тому я пишу цю статтю з гірким смаком.

Хочу написати про українську коляду українців-горян, серед яких народився і прожив 70 літ.

Українське колядування – це одна з найглибших, найінтимніших народних традицій українського народу, де би він не проживав.

Різдвяні свята в українців та інших християнських народів світу нерозлучно поєднані зі спогадами дитинства, з найсокровеннішими переживаннями душі.

Колядування в українців – це естафета покоління, в якій передається все краще, часом викристалізоване, вишліфоване, що несе суть людського ества, зміст буття людини в Бозі. Ми маємо свої коляди щодо святкування Різдва, а не як пише в згаданій монографії, що українці запозичили коляди від румунів і колядуємо так само, як і вони.

Кожна домівка християнина-українця під час Різдва перевтілюється на стаєнку, в якій народився Ісусик. М'яке сіно на столі, що перетворив-

ся на ясельце, обгортає колач, хліб – символ Христа – «Хліба вічного».

Всі християни стають не просто споглядачами, а реальними учасниками цього містичного дійства, і так в народній традиції з року в рік переживається, все глибше й глибше засвоюється

ся найбільша подія в історії людства – втілення в Бога – прихід в людській подобі Сина Божого, Спасителя світу.

Треба признати, що одні обичаї зникли або зникають як на низовині, так і в горах.

Донедавно у нашому селі Ульма існували Іроди або Королі, які прийшли вітати Дитину і принесли дари – золото. В Королі йшли юнаки, перебрані подібно до пастушків, підперезані чересами.

У горах старші люди, організовані церквою, отець парох відповідальною коляди, так званому Березі, вручає церковний хрест, а перед цим

вони, тобто колядники, сповідаються і причащаються, бо церковний колядник повинен поводитися стримано, гечно, оскільки колядники символізують апостолів.

Також у нас, в горах, діти шкільного віку ходили колядувати від хати до хати із зізвдою. Я тому 55-60 років був зізвдарем. Діти ходять по 3-5, з яких один відповідальний, котрий носить в руках зізвду.

Церковна коляда у гуцульських селах Румунської Буковини обов'язково має зі собою скрипку, яка дає тон і акомпанує колядників. Колись колядникам давали зерна, солонини буженої, бужениці, ковбасів, для цього один із колядників був міхоношею. Рушником вишитим укривали хрест. В 1964 і 1965 рр. я брав участь у такій коляді, де на Св. Йордан колядники приходили до церкви на «ділиницю». Отець парох роздавав зібрані подукти насамперед бідним, старим, вдовам, хворим, а потім нам, колядникам, а в кінці брав і пан отець. Тепер замість продуктів люди дарують за колядування гроші.

Всі люди приймають «стару коляду», як кажуть у нашому селі, із великою радістю, бо народився Ісус Христос. Гроші, зібрані колядуванням, даруються церкві для господарських потреб.

Неможливо на папері передати ту глибину і величність колядування в гуцульських селах нашої Румунської Буковини, але хто хоча би один раз був учасником цієї містерії-зустрічі з Живим Богом Немовлям, спрагло бажає зануритись в неї знов і знов.

Нижче подаємо кілька колядок, щоб не казали, що українці не колядують, але співають «якісь» церковні пісні.

Юрій ЧИГА

СВЯТИЙ ВЕЧІР

*Зійшла зіронька вечірня,
де високая гора,
наступає надвечір'я,
до Вечері всім пора.*

*В кожній хаті світло сяє
і ялинки миготять,
людям серце звеселяє,-
за Вечерею сидять.*

*Довгожданий Святий Вечір,-
дід Максим зробив зізвду!
Сніг, мороз, а для малечі
хочби що, йдуть в коляду.*

*Нас лиш трос, небагато,-
Я, Андрійко й Василько,
і радіють мама й тато
й малий братик мій Юрко.*

*Більше всіх уболіває
баб' Марія, - здібний ж внук
знань потрібних набуває,
що даються не без мук.*

*Коляду ми добре знаєм
і від серця усього
в ній Ісуса прославляєм,
час народження Його.*

*Але перш, ніж колядуєм,
просим дозволу в людей,
коли кінчимо – віншуєм
і підходим до дверей.*

*Люди нам виносять гроші,
ми їм дякуєм за це.*

*Ой, які вони хороші,
ще й з усмішкою лице.*

*Десь гостинців нам підносять,
як грошей нема, дають
смачних яблучок, пампушок
повну миску подають.*

*Запросив хтось і до хати,
щоб потішити дітей,
гарно заколядувати
для господарів й гостей.*

*І дівчата з колядою
йдуть до кожного двора,
як і хлопці, теж з зізвдою,
і радіє дітвора.*

*А зізвзда така прекрасна,
у ній свічечка горить,
і на небі зірка ясна
у морозну ніч блищить.*

*В діда посмішка з утіхи,-
під вікном колядники,
бурульки звисають з стріхи
і яскріють, мов свічки.*

*Пригадав, як з Колядою
він колись, як ці малі,
теж ходив вночі з зізвдою
по засніженім селі.*

*Темна нічка землю вкрила,
в тьмі зірниця миготить:
«Мати Сина народила,
Він на сіні в стаїні спить!»*

*Переборюючи втому,
пізно ж вже, глибока ніч,-
порозходимось додому,
в хату, де гаряча піч...*

*А з опівночі великі
ходять вже колядники,
їм підігрують музики,
йдуть старі і молоді!..*

Ю. Ч.

Різдво Христове

Різдво Христове – велике християнське свято, день Народження Ісуса Христа, Спасителя світу і Відкупителя людей з полону гріха. Свято Різдва Христового вважається другим після Пасхи (Великодня) великим святом.

Різдвяна легенда

Свято Різдва належить до великих християнських, так званих Дванадесятих неперехідних свят, та має п'ять днів передсвяткування і шість днів післясвяткування і завершується святом Обрізання Господнього.

Цього дня сталася велика для всього християнського світу подія – народження Ісуса Христа у Вифлеємі (Ісус у перекладі з єврейської означає «спасіння»). Усі христия-

ни переконані, що Ісус Христос був посланий Богом на землю задля спокутування гріхів і спасіння людства. Старозавітні пророки провістили місце і час народження Спасителя світу – 5508 рік від створення світу. Отже, 7 січня за старим стилем – це день народження Сина Божого на землі. Від цього дня починається відлік часу.

Згідно з переказами Євангелія, мати Ісуса Христа Марія та її чоловік Йосип жили в Назареті, а до Вифлеєму прийшли, виконуючи наказ правителя Августа з'явитися всьому населенню на перепис. Оскільки на перепис населення Римської імперії зібралось дуже багато людей, Марія та Йосип не змогли знайти місця для ночівлі, а тому їм довелося шукати прихистку в невеликій печері, де за поганої погоди зазвичай ховалися чабани. Там Марія і народила Сина Божого. Тоді янгол спустився з неба й повідомив чабанам, які в цей момент не спали, що Бог народився. Чабани перші прийшли вклонитися немовляті.

На небі засяяла Вифлеємська зоря, що сповіщала світ про народження спасителя та вказувала шлях до Царя всіх людей. За пастушками до печери з Марією та Ісусом

Христом прийшли язичницькі мудреці й принесли Богу подарунки: золото, ладан і миро. Золото символізувало царську владу, ладан – Божу волю, смирно – долю пророка. До речі, саме тих давніх часів сягає традиція виготовляти вифлеємську зірку та прикрашати нею новорічну ялинку.

Пославши свого Сина на землю, Боготець намагався показати людству важливість любові, добра, співчуття та взаєморозуміння між людьми. День народження Ісуса Христа – найбільш широко шанований день народження у світі.

Коляда

Споконвіку існував у нашому народі гарний звичай бажати один одному і господарям щастя-здоров'я, многих літ і всяких статків у хаті і родині. Вже по Святій Вечері українці починають ходити по хатах, піснями та відтворенням побутових сценко поздоровляти господарів та їхніх дітей та вінчували їм злагоду й достаток.

Готувалися до колядування заздалегідь – виготовляли колядницькі обладунки: восьмикутну зірку, маски Кози, Ведмедика. Різдвяні колядницькі гурти споряджали переважно парубки. Вони обирали отамана – хлопця, котрий вирізнявся спритністю, дотепністю і якого в селі поважали. Крім того, він мав уміти гарно починати пісню, зробити в ній вивід. Традиційний одяг колядницьких ватаг – білі та коричневі кошушки й свитки, чоботи власної роботи, хустки або віночки у дівчат. Святкові ватаги залежно від регіону різнилися своїм кількісним складом і обрядовими персонажами.

Дитяча коляда

Але першими оповісниками народження Христа в різдвяних обрядах у давнину були діти та підлітки, які обходили ватагою багаті й бідні оселі, співаючи колядки та щедрівки. І в кожній хаті світлішало, людям ставало легше на душі. Колядників чекали з нетерпінням і щедро віддячували їм яблуками, горіхами, бубликами. Вважалося, чим більше дітей завітає до хати, тим щедрішим для її господарів буде новий рік. Колядували, як правило, лише хлопчики: дівчатка у різдвяних обрядах участі не брали, оскільки за давнім віруванням на великі свята першими мають з'являтися представники чоловічої статі.

Парубоцька коляда

Крім дітей, на перший день Різдвяних свят колядують і дорослі парубки – ці вже ходять із «звіздою» та дзвоником. «Звізду» роблять з дерев'яної обичайки та тоненьких дощочок – шалівок. Рівно ж не п'ять і не шість, а сім. Звізда декорується кольоровим папером, стрічками. В середині – образок «Народження Христа» і свічка.

Ватага колядників – п'ять осіб: береза, звіздоноша, дзвонар, міхоноша та запас-

ний, що має завдання допомагати міхоноші.

Такі колядники колядують у хаті перед образами. Спочатку підходять до вікна, і береза гукає:

– Пане господарю, благословіть Христа славити!

Інколи, як де ведеться, такого благословення випрошують усі – хором:

По цьому дому, по веселому. Чи дозволи- те колядувати, Колядувати, дім звеселяти, Дім звеселяти, дітей збудити, Христа славити?!

– Просимо! – відзивається з хати господар, відчиняючи двері. Хлопці заходять до хати, скидають шапки, стають перед образами і під «дзеленькання» дзвоника співають.

За таку колядку господар дає, бувало, цілого калача, а то й запрошує всю ватагу до столу, як бажаних гостей. Вип'ють по чарці, закусять – довго не сидять, та й постають у пошані перед господарем. Береза віншує:

«За цим віншуємо вас, чесний та величний наш пане, усім добром, усім гараздом, що собі у Господа Бога жадаєте та думкою думаєте, щоб так воно і сталося! Поможі вам, Бо-же, ці свята мирно одпровадити та других у радості й веселості щасливо діжда-

ти, а нам, колядникам, ласкаві будьте не за зле мати, що у ваш чесний та величний двір повернули. Поверни до вас, Господи Боже, ласкою своєю небесною на цілий рік і вік! Сим вас віншуємо, а самі усім чесним та ґречним низько кланяємося. Здорові будьте, в гаразді оставайтесь!»

Всі колядники низько вклоняються господареві, господині, дітям, навіть наймитові, якщо він є. Отак поколядувавши в одній хаті, ватага йде до другої.

Дівоча коляда

Увечері, як геть стемніє, йдуть з колядою і дівчата. Дівоча ватага ходить з ліхтарем, що має вигляд місяця або зірки. Ліхтар дівчата носять не в руках, а прив'язують до довгої тички, щоб здалека було видно дівоча ватага йде!...

Дівчата до хати не заходять: співають на дворі, під вікном. «Оце постаємо кружка під хатою, а всередині – наша «береза» з ліхтарем.

(Продовження на 12 стор.)

Отець протопоп НИКОЛАЙ НИКОЛАЙШИН – 25 років у пастирській почесті

(Село Майдан, повіт Сучава, 6 грудня 2016)

Христе, виток благ святий!

Дух твій на пастиря ізлий.

Ти будь йому оригінал.

Щоб, дивлячись на нього, ступав

В паство його всяк чоловік,

Щасливий здовжи йому вік!

(Г.С.Сковорода: «Сад Божественних пісень» – Пісня 26-а)

Подані Сковородинівські слова, обрані епіграфом до цього похвального вислову, виражають власну переконаність, що тільки поет-мислитель-віруючий спроможний в кількох рядках окреслити таким чітко особистість пастиря: святе духовне покликання, наслідування Христової дороги, харизма об'єднувати людей світлом Божої Правди і Порядку.

Признаю і переконаність в тому, що Святий Миколай приносить для всіх у своїм бездонному мішку очікувані, але й заслужені, подарунки. Мені, наприклад, подарував радість-запрошення святкувати «Святого ієрарха Миколая Угодника» разом з отцем

Николаєм Николаїшином та його пресвятійшими гостями-пастирями греко-католицького віросповідання, римо-католицького та православного, в оточенні щиросердечних віруючих села Майдану, громада Качіка, поставленого з Божої ласки серед чарівної гірської природи буковинських Карпат. Таку величаву нагоду створили 25-і роковини з дня приходу в пастирську почесність до церкви «Святого Миколая» села Майдану отця Миколая Николаїшина. Яке святе поіменне співпадіння!...

Яскравості але й своєрідності цьому святу тут додає не тільки те, що маленька, але жива, немов виросла серед букових,

смерекових, ялинових лісів, церква «Святого Миколая» закликає безперестанку вже 25 років підряд на святслужбу, відправлену тим же самим отцем Николаєм Николаїшином, а й те, що з побаченого і почутого тут, складається враження, що й в наступних 25-ти

роках отець протопоп Николай відповідатиме цьому святому поклику!...

Прийняли майданчани, красиві душею і своїм народним строєм, почесних гостей прадідівськими щирими добровітальними словами, хлібом-сіллю та квітами і запросили їх, як це завжди чинять увічливі газди, посісти приготовлені їм місця. З якоїсь-то таємної курйозності я вдивлявся в очі оцих горян і читав там, що повага та любов до ближнього, чесний заробок насущного хліба, Правда і Порядок в сімейному і суспільному житті – то є і їхньою справжньою вірою в Бога!

Святлітургія потвердила моє враження; вони, майданчани, моляться співаючи і, мабуть, їхні предки підказали Св. Августина, що «хто молиться співаючи, молиться вдвічі!...» Тут немає певного хору, тут вони всі створюють загальний хор всіх віруючих, а коли співають, то співає церква, гори, ліс, потоки – співає все суще і живе. Мені пригадалися п'єси древнього Есхіла, в котрих головну роль виконував хор. Подібно сцені, тут в храмі співав Божу славу великий хор, співали дорослі, молодь і діти, їхні дзвінки, чисті, милозвучні голоси доповнювали гармонійність складових тамтешнього рельєфу, створюючи таким чином притаманний їм єдиний, блаженний світ.

Попросив ґазду Василя Н. пояснити цю загальну участь громади в церковному хорі, а він охоче пояснив: інакше не годиться, бо ми живемо на горах, а це означає ближче до Бога, і йому дуже добре видно хто співає, а хто ні!...

Правили і брали участь в святслужбі понад сорок преподобних отців різних церковних чинів, представляючи вищезазначені віросповідання, на українській і румунській мовах. Всі висловили їхнє безмежне задоволення з приводу душевної щирості віруючих села Майдану, гостеприємності та стійкості в затриманні прабатьківської віри. За 25 років пастирства отцю Николаю Николаїшиному складали похвальні

слова, бажали міцного здоров'я, тієї ж відданості в святім його покликанню, співали разом На многії, блаженнії літа!

Отець Николаїшин Николай подякував всім такими словами:

«Не існує більшої радості, немає справжньої блаженності для людини, а тим паче для священика, як той день, коли знаходишся в крузі найдорожчих людей: віруючих, колеґ-священиків, церковних вищих чинів, місцевих авторитетів, культурних діячів, друзів і не в останньому – власної родини. Моя радість примножується тим, що в мене особлива честь поділитись з вами моїм вагомим ювілеєм – 25-і роковини з дня приходу для святого богослужіння в оцій маленькій, але великооб'ємній церкві «Святого Миколая». Чому саме я, молодий

тоді священик Николай, прибув до церкви «Святого Миколая» – це в Божій розсудливості, тому і хочу подякувати Богу та святому ієрарху Миколаю за цей подарунок-почесність. Дякую Богу за те, що створив можливість і викликав бажання в душі моїх колеґ-священиків, вищих церковних чинів, вас всіх, бути разом зі мною і моєю родиною цього назабутнього дня-свята.

Працюючи з людьми, я старався завжди прислухуватись не тільки до їхніх слів, а більше до їхньої душі, і це було мені величезною наукою. Найголовнішою наукою вва-

жаю таку: незалежно від фаху, все, що ми робимо, – по-перше для людей робимо, а в останній мірі для себе. Для священика це найсвятіший обов'язок, це суть пастирського покликання. Тому, мабуть, пастирство найгарніше діло людини, але й надто виснажливе, бо священик не сміє оминати проблеми жодної людини його паства.

Бували й неґаразди, труднощі, особисті чи громадські, але разом, з порозумінням і повагою одних до других все розв'язувалось і вирішувалось благополучно. Дякую Богу за це все! Дякую вам всім, присутнім на вшануванні Святого Миколая в нашій церкві, в нашому прекрасному селі! Хай Бог благословить Вас всіма щедротами неба і землі!»

Діти і молодь привітали ювіляра тепло-

Євсебій ФРАСИНЮК

Фото автора

(Продовження на 12 стор.)

Прийдуть три празники в гості

Місяць грудень, перший місяць зими. Починає падати сніг, вкриваючи землю білою ковдрою. Дід Миколай – перше свято на початку грудня – трусить бороною і дає нам знати, що наближаються зимові свята, а люди приготуються до них. Приходять в гості три головні празники: Рождество Христове, Святого Василя на Новий Рік і Водохреще.

У сучавське село Негостину прийшла зима. Діти, малі і старші, починають повторювати колядки, успадковані від дідів і прадідів. Господині вибирають добрі рецепти для Різдвяних Свят. На Святий вечір потрібні 12 пісних страв, або хоч сім: пшениця, галушки, печериці, пироги, біб, риба, сливи. На стіл кладуть колач, а навкруг страв свічка запалена горить. Вся сім'я навкруг стола, а стар-

*«Сію, сію, посіваю,
Родися жито, пшениця,
Усяка пашниця.
На Новий рік, на Василя!*

*Колопні – по стелю,
Лен – по коліна,
Аби вас головка не боліла.
Віншуємо вас щастям, здоров'ям,
З Новим Роком і Святим Василем,
На щастя, на здоров'є.»*

Приходить і третій празник: Свято Водохреща, коли Святий Іван був той, що хрестив Сина Божого в річці Йордан, і ми так колядуємо:

*«Ісус, Син Божий у річці охрестився,
Святий Дух над ним з'явився.*

ший член каже молитву «Отче наш», і так всі починають їсти, колядувати і радуватися Рождеством Христовим. Рано, на Різдво, всі християни йдуть до церкви слухати службу Богу, де лунають гарні колядки і прославляють Сина Божого.

Другий празник це Святого Василя на Новий Рік. Тоді ходять діти, менші і старші, до кожної хати гейкати. Щоб добре велося цілий рік, з кожної хати повинен хтось бути у церкві на службі Божій, а діти ходять зранку від хати до хати сіяти і примовляють:

*Божий голос чути з неба,
Це є Син мій возлюблений.*

*Щоб ми більше не грішили,
Святого Отця не гнівили,
Святу церкву не залишили,
Святого Христа си не скидали.»*

Багато здоров'я, радості в душі і хай буде між нами, українцями, мир і дружба.

Феліція ГРИГОРАШ

Гаудеамус-2016

З 15 по 20 листопада в Бухаресті відбувся 23-ий випуск Міжнародного літературного ярмарку Гаудеамус.

На цьому ярмарку брали участь понад 300 видавництв, були організовані численні заходи з участю діячів культури і літератури. Почесним гостем цього річного випуску був Китай, який мав величезний стенд книг, включно китайські друковані видання й оригінальну графіку.

Союз українців Румунії відмітився серед експозантів багатим вибором книг на українській і румунській мовах і, звичай-

но, представив і деякі новинки. Таким чином, ми мали дві презентації книжок: збірки короткої прози Михайла Трайсти «Між коханням і смертю» та твору Івана Франка «Лис Микита» у перекладі на румунську Корнелія Ірода.

Більшість людей, які відвідали наш стенд, були зацікавлені книжками про українську культуру та українську кухню.

Атмосфера ярмарку була дуже приємною, до того ж наш стенд відвідали представники Китаю, почесні гості цього річного випуску, які дуже зацікавились нашими книжками та експонатами, а ще сфотографували мою українську вишиванку, яка їм дуже сподобалась. Вони подарували нам сувеніри і запросили до їхнього стенду.

Гаудеамус-2016 мав великий успіх, у тому числі завдяки великому числу заходів, що відбувалися під час ярмарку: презентації книжок, поетичні читання, презентації на мистецьку тематику, зустрічі видавців з іноземними колегами тощо. Також цього річного ярмарок зареєстрував надзвичайно велику кількість відвідувачів: багато письменників, студентів, викладачів та просто зацікавлених літературою людей.

Роксана МИКОЛАЙЧУК

Ой пряду, пряду

Українці мають дуже гарні звичаї. Українська пісня лунає через моря і гори, хто слухає її, ніколи не забуває. Бо вона проникає глибоко в душу і серце.

Осінню і зимою ночі довгі, а дні короткі. Тому люди, особливо жінки, сходяться вечорами і сидять до півночі, часом аж до ранку, в якійсь хаті, влаштовують вечорниці. Жінки приносять з собою ручну роботу. Одні скублять вовну і клоччя, інші прядуть, інші тчуть. Дівчата вишивають, виплітають, приготують собі зестру на відданне. Матері починають приготувляти зестру для дівчат ще коли діти малі, ногою колишуть малу дитину, а руками прядуть.

Не годиться лиш руками махати, тому починають співати. Українська «скриня» з давніми піснями повна і дуже багата. Співають пісні про життя, про любов, про кохання, про роботу, жартівливі і так далі.

В Негостині /повіт Сучава/ ще ніхто не забув рідні пісні. Український вокальний гурток «Негостинські голоси» має в своїм репертуарі багато місцевих пісень. Ми організовували вечорниці,

де збиралися багато людей, які слухали українські пісні. Одна із них це «Ой пряду, пряду».

«Приспів:

*Ой пряду, пряду,
Спатоньки хочу,
Ой склоню я голівоньку,
На білу постілоньку.
Може, я засну,
Хоч трохи засну.*

*1. А свекруха йде,
Як змія гуде:*

*Сонливая, дрімливая,
До роботи лінивая,
Невістка моя.*

Приспів:

*2. А свекорко йде,
Як вітер гуде:*

*Сонливая, дрімливая,
До роботи лінивая,
Невістка моя.*

*3. А мій милий йде,
Як голуб гуде:*

*Ой спи, мила хорошая,
Вийшла заміж
молодая,
Не виспалася».*

Тому що наближаються зимові свята, гурток приготував різні колядки: «Нова радість стала», «Бог Предвічний», «Добрий вечір тобі, пане господарю».

Феліція ГРИГОРАШ

Передноворічні диво-сні колісь і тепер

Пам'ятаєте, як у Квітки-Основ'яненка? Якщо ні, то пригадаю: «Сумний та невеселий сидів на призьбі сотник Забр'юха». Мав він на те поважні причини.

Такий же сумний та невеселий сиджу і я, та не на призьбі, а за друкарською машинкою за моїм письмовим столом. І я маю на те поважні причини. Бо наближається Новий рік, читачі чекають моїх іскрометних шаржів /звісно, дружніх!/, вже й дзвонити почали /бігме, вже був дзвінок з Негостини/ ждуть, аби я наснив якісь «курйози» з побратимами по перу, та в моїх снах посуха більша, ніж у Сахарі. Чи вже роки не ті, чи побратимів, які бажали б мого пера, залишилося мало?

Спливають у пам'яті рядки французького поета Франсуа Війона /1431-1463/, котрий вів богемне життя, зазнав ув'язнення, був навіть засуджений до страти і помилуваний королем, та його вважають одним з перших поетів французького Відродження.

Та хіба у нашій літературі знайдеться хоч би один такий відчайдушний писака? А дзуськи! Хоча «зачинателів» нашого Відродження /літературного/ не бракує – досить назвати Юрія Павліша, чия Міоріца бляє на цілу Мараморщину, якщо не й даліше.

Отже спливають у пам'яті ностальгійні слова Війона – «А де ж колишні сніги?». У моєму пристосовницькому перекладі: «А де ж колишні побратими», про яких так любо-гарно снилося у передноворічні ночі. Лише задрімаєш, а вони відразу обступлять тебе.

Ось сидить за сурівським пре-столом **Степан Ткачук** і, «підпертий журавлем гадок», виводить задушевно «Соловейко в темнім гаю сонце зустрічає». Довкола пре-стола «80 українських соловейків», яких Степан навчив щебетати поволоськи, помістилися де хто міг. Швидко перечислюю чи всі прилетіли з України далекої: майже всі – від Івана Драча до Ліни Костенко, підтягують Степанові. А він, втираючи лівою рукою радісні сльози, правою голубить кожного, примовляючи: «Тобі, Іване Федоровичу, Нобелівська премія буде. Якщо не дотримаюся слова, то ніж той, який ти встромив у Сонце, я встромлю собі в серце, а похоронять мене у твоїх баладних випраних штанах. І про тебе, Ліно, не забудь. Такий пам'ятник воздвигну Марусі Чурай, що Статуя Свободи виглядатиме перед ним сміховинкою. Хай знають про нашу легендарну піснярку усі українці «від Сяну до Дону» і навіть до Зеленого Мису: Борисе, мій

наддніпрянський побратиме по перу! Завдяки моєму геніальному перекладу /на румунську/ поезію Бориса Олійника знатимуть у Румунії так же, як і поезію національного поета Міхая Емінеску.

Почувши щедрі обіцянки, мастисті солов'ї, соловейки і соловейчики тісно тулилися до Степана, навперебій читаючи напам'ять вірші зі всіх його збірок, та найбільше з «Молитви за рідну мову».

Отаким був мій сон з Степаном, мов казка! Гідний найгеніальнішого пера чи пензля!

Або ось делікатний **Василь Клим** зазирає своїми синіми негостинськими очима в саму душу і сипле звабливими обіцянками: «Михайле, перенесу свою «Гору» на твоє обійстя на Руснаках, будеш спускатися з неї на лижах або на санчатах, засаджу її вершину «едельвейсами». «Сонце і земля» будуть тільки тобі світити і тебе носити, лише у другій книзі «Слово про слово» /про прозу/ назви мене найбільшим «нашим» прозаїком. Бо дехто, подумай собі, каже, що Небиляк перевершив мене у романі, а Регуш у новелістиці.

Ощасливлюю Василя Кліма обіцянкою, бо «верба волант», аж тут як запрацює ліктями **Іван Непогода!** Він щось торочить про безмірність своїх «крапель у морі», та, на моє щастя, у шароварах і козацій шапці надходить **Юрій Лукан.** Під пахвою у нього «терези». Уздрівши Непогоду, який морочить мені голову, наказує: «Ану йди сюди, нахабо, най тебе зважу».

Хапає бідного Івана за бархи і кидає у шальку терезів. Шалька ледь-ледь пригнулася долі. «Лапайдух, як і його поезія» капелька-крапелька», – каже Юрій і наказує: «Шуруй звідси!»

Питаю Юрія, коли закінчить віллу у Грецькому, де має збиратися буковинська письменницька братія. Та він розпачливо розводить руками – грошей не вистачає. І до мене: «Прошу тебе, Михайле, напиши в газеті, що в мене на леваді, там, де колісь був ставок, пробилосся джерело з живою водою. Вип'єш пляшку, і відразу помолодієш, навіть і таланту прибавиться. Я підрахував, що за виручені гроші за рік дача буде готова...»

Ось які були колісь побратими по перу. Як у тій співанці: «Колісь було літо-літо, / А тепер зима. / Колісь були файні хлопці, / А тепер нема...».

Ой файні були хлопці, бігме файні. Всілякої «масті» і різної вдачі, від великих талантів до блазнів. Та головне – їх було багато, пальців чотирьох рук потрібно було, щоби їх перелічити. І всі були молоді, «повні сили і відваги».

Та поріділи їх ряди, в деяких творчий азарт «принишк», а то й перо притупилося. Тому, мабуть, і в мої передноворічні сні не товпляться, як колісь. Та і розрив між генераціями дався

взнаки – одні «закорифеїлися», їм уже лінки злітати з Парнасу на грішну землю і до «старигана» Михайла у сні дибати саме перед новоріччям, коли треба складати творчі плани, які мають додати кілька нових листочків у їх лавровий вінок. Та це ще півбиди, бо інші зреклися рідного кореня. Приміром, навіщо **Павлу /Паблу/ Романюку** з далекого Мараморошу прилинати у мої сні, коли ми тепер можемо порозумітися тільки на мигах? Чому на мигах? А тому, що Павло /Пабло/ став русином, а я залишився українцем. Він не розуміє української, а я нічого

не тямлю в русинській мові. Прірва між нами глибша від американського Великого Каньйону. Жаль, бо колісь ми часто зустрічалися в його «замках перелітних птахів». Якось ми спробували були знову стати цімборами, та він звертався до мене своїми «ірмосами», а я «трафунками» – нічого не вийшло з того... Обидва аж захрипли – Павло /Пабло/ порусинськи, а я по-українськи.

Покладав надії на **Юру Павліша**, ми ж майже ровесники, та марно.

Бо Юра, відколи одержав літературну премію за передрук своїх дитячих віршиків, «задумався». Та так глибоко, високо, вздовж і впоперек задумався, що йому ніколи потурати моїм снам-забаганкам. Юра поставив вівчарську колибу на лісовій полянці /звісно, у Полянках/ розклав навколо себе свої збірки віршів і думає-міркує, з якої б розпочати передрук, але так хитромудро, щоби кожна з них була премійована: з першої «У пісні, у праці, в любові», з «Акордів» чи з «Хвиль»? Що віщують зорі на ясному поетичному небі?

Отож, пропала надія зустрітися з Юрієм Павлішем якоїсь передноворічної ночі. Адже колісь, якщо, бувало, щось спіткає якогось побратима по перу не прилинати вчасно у мій сон, на його місце важило кілька інших, і в моїх сновидіннях було глітно, як у млині...

Ой і примхливі стали мої побратими по перу, тому закликаю їх у мої сні заздалегідь – у перші грудневі ночі, бо знаю, що, зрештою, декотрим закортить бути «розмальованими» моїм пером.

Ось нагорода за мою терпеливість: у ніч із п'ятниці на суботу, ледь засинаю, як хтось стукає в двері. Відчиняю і очам своїм не вірю: переді мною **сам** отець **Корнелій Ірод.** Та ні, не сам, він тримає на повідку Лиса, який шарпається, намагається переگریсти повідок і гарчить, як собака. Від подиву я аж занімів, вирячив очі і справляю пальцем на хвостатого: «Що це за чудасія, Корнелію, нова мода настала, замість собаки ти обзавівся лисом?»

«Недогадливий ти, Михайле, хоча й журналіст. Та це не якийсь лис-курокрад, що вночі закрадається у курники – це знаменитий Лис Микита Івана Франка! Втямив?»

«Франків Лис Микита? Як і навіщо ти його загнуждав?»

«Бо хочу приручити і навчити його по-румунськи та, клятий, уперся і нізачо не хоче. Я йому читаю казочки по-волоськи, заставляю інших звірів звертатися до нього румунською мовою, купую йому рибки і смажених курчат, а він їх пожирає і тримається свого. Ану, звернися, Михайле, до нього по-румунськи!»

Наснив для читачів «УВ»
Михайло МИХАЙЛЮК

(Закінчення на 12 стор.)

Передноворічні даво-сні колась і менер

(Продовження з 11 стор.)

Ледь вимовив я кілька слів, як Лис Микита гордо випнув груди, хвіст підняв, як піку, вискалив гострі зуби і твердо мовив:

«Українцем народився, українцем буду доти, доки живою буде українська мова. Нікого не визнаю над собою, а тільки батька мого Івана Франка!»

Почувши таку категоричну заяву, Корнелій шарпнув за повідок і вивів Лиса Микиту з хати, луснувши дверима. На його місці я б не мучив знаменитого Лиса Микиту.

Співчуваю Корнелію, та нічим зарадити.

Та мушу дочекатися у моїх передноворічних

снах безпроблемного візитатора. Чи є зараз такі серед нечисленних побратимів?

Еврика! Він є! е! е! виявляється – це **Михайло Гафія Трайста**, якого я величаю Гафійчиком. Леґінь над леґінями, не дарма був улюбленцем Степана Ткачука, скупого на ласку.

Мабуть, серцем, своїм великим серцем, відчув, що я, редактор майже всіх його книг, заслуговую, нарешті, хоч би короткого безжурного передноворічного сну. Ось стоїть Гафійчик переді мною, готовий вділити половину своєї «гуцульської душі», дати на вибір одну з «чесних жон», а якщо мені холодно, то вкрити хоч би полою «шинелі Гоголя», покатати на своїй новій люксовій німецькій машині хоч

куди, навіть до Чернівців чи до Києва, притаскати з Рони корчагу найкращої горівки. І, увага! – не просить нічого взамін! Не ставить ніякої умови ...

Прокидаюся як після блаженного сну. Навіть не жалію, що не дочекався «візиту» інших побратимів, скажімо **Миколи Корсюка**. Та він хай калатає у свій «дзвоник» і збирає дівчоріду на коляду. Дуже хотів «насити» ювіляра **Івана Ковача**, та він подався на свою рідну копашельську Чугу. Перед цим вік шепнув комусь, що мусить просвердлити Чугу від вершини до самого підніжжя – чи не там криється «корінь» його поезії? **Івана Кідешука** та **Євсебія Фрасинюка**, пожалів, бо на Буковині випали великі сніги, лютує завірюха – не пора в дорогу ладнатися... Ставлю крапку, бо після відвідин **Михайла Трайсти**, чи, пак, **Гафійчика**, можу спокійно дочекатися кінця року і без жури переступити поріг у новий.

Різдво Христове

(Продовження з 8 стор.)

Церковна коляда

Колядують і старші люди – найчастіше чоловіки, що належать до церковного братства. Братчики, зібравшись, ідуть до панотця. Від панотця колядники йдуть до хати своїх братчиків, вітаючи їх з народженням Христа.

Легінська коляда

Уже від «Святого Миколая» група легінів – гуцульських парубків, готується до коляди. Готуватися треба поважно, бо ж колядницька ватага – двадцять осіб! Вибирають «березу», «виборця» – скарбника, «коня» – міхоншу, скрипника, трембітаря, кількох добрих плясунів. Всі інші, що не мають «функції», – звичайні колядники.

Старі «газди» разом з панотцем виробляють програму, бо ж колядницька ватага стоїть під протекторатом церкви. Коляда починається обходом навколо церкви і колядою в панотця.

Колядницький похід дуже цікавий: попереду йдуть парами плясуни з «бартками» (сокирами) на плечах. До «барток» підв'язані дзвонички, що під час танку дзвонять у такт плясунам. Таким «плясом» колядники і підходять до кожної хати, де колядують, – і відходять.

Якщо «газда» хоче, щоб колядницька ватага йому «дім звеселила», він виходить на поріг з калачем у руках, а «газдиня» – з повісом льону. До них підходить «виборець» і підносить їм дерев'яний різьблений хрест, щоб цілували. Поцілувавши, газдиня перев'язує хрест повісом, а газда дає «виборцеві» калач і кидає гроші до скриньки.

Після цієї церемонії вся ватага заходить до хати. У хаті колядників частують горілкою чи пивом – що газда має. Під час частунку колядники «розвеселяють дім» – співають, оповідають веселі пригоди, танцюють з газдинею чи газдовою дочкою...

Отак побавившись, ватага приступає до справжньої церемонії коляди: сідає за стіл і колядує по черзі: господареві, господині, синові, дочці та всьому

«живому і мертвому достатку» – худобі, хаті, плугові, рогачам. Кінчається коляда віншуванням. Всі встають з-за столу, стають перед газдою і газдинею, бережа виходить наперед і каже:

«Віншуємо вас, аби у вашій загороді було стільки овечок, скільки у сім домі дрібних кришок. Віншуємо вам многая літа з цими святками, з цим Новим Роком та Святим Різдром. Дай вам, Боже, здоров'я!» Вся ватага колядників підхоплює хором:

- Дай, Боже!
- А в домі склінно!
- Дай, Боже!
- У кіннику коні!
- Дай, Боже!
- У кошарі вівці!
- Дай, Боже!
- У пасіці бджоли!
- Дай, Боже!

По віншуванні один із плясунів, підстрибуючи то на одній, то на другій нозі, обходить по черзі всіх членів родини. Танцюючи, він співає в супроводі всього хору:

- Ой, пляшу, пляшу – знаю до кого,
Дасть мені газда пів золотого.*
- Ой, мало, мало – на цім не стало...*
- Ой, скачу, скачу, бо гроші бачу,
Як маєш сина, то давай сира,
Як маєш дочку – давай горілочку.*
- Ой, дай же, дай же, як маєш дати,
Не маєш дати – вигонь із хати:*
- Ой, хоч ожогом, хоч кочергою,
А хоч дівчинов коструботою...*

За цей «пляс» колядник дістає в шапку або в дзвінок гріш від кожного, до кого танцював і приспівував. Після цього всі колядники тричі вклоняються газді та газдині і, танцюючи від столу назад плечима, виходять із хати. За ними виходять газда з газдинею. На подвір'ї ватага стає колом, оточуючи газду, газдиню і свого скрипальця. Скрипальць грає, а колядники йдуть «рівної» – хороводять то в один, то в другий бік, приспівуючи: Аби газдам весело було Через цілий рік жити...

За це газда частує колядників горілкою. Нарешті, ватага зупиняється, випускає з кола газду з газдинею, ще п'є по келішку оковитої і, пританцювуючи, виходить на вулицю.

Отець протопоп НИКОЛАЙ НИКОЛАЙШИН – 25 років у пастирській почесті

(Село Майдан, повіт Сучава, 6 грудня 2016)

(Продовження з 9 стор.)

щирими побажаннями та букетами квітів, дорослі святковим тортом і знову пролунало На многії літа!

Приємним сюрпризом для всіх був виступ під час спільної вечери у залі урочистостей «Польського дому» ансамблю «Козачок» громади Балківців, в складі якої знаходиться рідне село отця Николая Николаїшина – Гропени. Цей славнозвісний самодіяльний колектив, під професійним наставництвом викладача Петра Шоймана, виконав ряд українських танців, зачарував всіх присутніх і заслужив щирі, довгі, гарячі оплески.

Спілкуючись кілька хвилин з отцем Николаїшином та з кількома віруючими, знайомими мені, я відчув глибоке задоволення з того, що моє скромне викладацьке зерно, яке попало в душу учня Николайка колісь-то в Балківській школі, так рясно зародило душевно-духовними плодами. В майданчан запримітив, і це не вперше, що віра в Бога для них, це не приналежність до певної релігії, яку признають виконанням певних обрядів, а прямо розумно обраний спосіб життя, результат вікового зусилля предків пізнати, зрозуміти закони функціонування навколишнього світу та гармонійно ввійти у взаємовпливи його складових на користь обом сторонам. Вони зрозуміли назавжди, що Правда і Порядок забезпечують благо, тільки якщо існують «як на небі, так і на землі»...

СИЛА ВОЛІ

Проходячи повз буфет, Непийпиво завжди звертався до самого себе: – Ану, друже, чи є в тебе сила волі?

І твердо йшов уперед, минаючи корчму.

– Молодець, Непийпиво! – говорив він через десять кроків. – Є в тебе сила волі!

І повертав назад – до буфету.

БАГАТА УЯВА

Приходить якимось Степан до свого сусіда Івана в гості. А той скупий-прескупий був. Налив по склянці води і каже:

– Випиймо, сусіде, думаючи, що це горілка.

Випили.

Через деякий час Степан як зацідить хазяїну у вухо.

– А тепер, сусіде, думайте, що я напився.

– Не дивно, – зауважив другий. – У задньому колесі твого велосипеда бракує трьох спиць.

МОЛОДЦІ!

Ішли вулицею два п'яні. Аж бачать, стоїть стовп.

– Давай зіпхнемо його! – каже один.

– Давай.

Зняли вони пальта і почали пхати стовп. Тим часом їхні пальта хтось украв.

Згодом один, озирнувшись, сказав другому:

– А ми з тобою молодці! Так далеко стовпа відіпхнули, що й пальт не видно.

Мисливські – ні пера, ні і луски...

ЗАВТРА БУДЕ 15

– Учора ти сказав, що застрелив на полюванні 5 зайців, а сьогодні вже говориш про 10...

– Але ж ти не забувай, що зайці швидко розмножуються!

СМІЛИВЕЦЬ

– Одного разу мені довелося заночувати під деревом у джунглях. І, уявіть собі, лев підкрався до мене ззаду так близько, що я відчув на своїй ший його дихання.

– І що ж ви зробили?

– Підняв комір.

ПЕРЕСЛІДУЄ ВОВКА

– Куди це ти біжиш? – запитали мисливця.

– Це я за в-вовком женуся...

– А де ж він?

Т-а трохи в-відстав...

ТВЕРДА ГАРАНТІЯ

Здибалися в буфеті два приятелі. Випили по чарці, потім по другій.

– Іване, ти мене бачиш?

– Бачу.

Налили ще, випили.

– Іване, ти мене бачиш?

– Ніби бачу.

Ще випили.

– А тепер, Іване, ти мене бачиш?

– Ні.

– І я тебе ні. Тепер пиймо сміло – чорта лисого жінки побачать!

ЯК ПРОЙТИ

Коло стовпа, тримаючись, щоб не впасти, стоїть п'яний. Дивиться, аж іде жінка. От п'яний у неї і питає:

– Жінко, ви тутешня?

– Тутешня.

– То скажіть, будь ласка, як пройти до наступного стовпа.

ЧОГО ХОЛОДНО

Двоє п'яних лягли спати і накрилися своїми велосипедами. Згодом один казав:

– Щось мені холодно.

СЛІДИ ВЕДМЕДЯ

Два мисливці побачили сліди ведмедя.

– Іди подивись, куди він пішов, – сказав один.

– А ти?

– А я піду в протилежний бік, подивлюся, звідки він вийшов.

НЕЖИВА КАЧКА

Мисливець вихвалявся, який він стрілець. Раптом мимо пролетіла качка.

– Дивіться, що буде, – сказав він і вистрелив.

Качка летіла далі.

– Друзі, – сказав мисливець гордо. – Ви були свідками дива. Це летить нежива качка.

ЧИ Є ТУТ РИБА?

Рано-вранці до озера прийшли рибалки. І питають дідуся, який пасе корову:

– Дідусю, а чи є в цьому озері риба?

– А де б вона поділася?

Ловили рибалки до полудня, але в жодного не клюнуло.

– Дідусю, – питають знову, – а може, тут риби нема?

– А звідки б вона тут взялася?

Чоловік і жона – одна сатана

ВЕСІЛЬНА ПОДОРОЖ

Молодята виїхали автомашиною у весільну подорож. Їхали з годину, і машина раптом зупинилася. У пошуках хиби обоє залзли під машину і лагодили щось там довгенько. Чоловік, що проходив мимо, плеснув молодого по плечу і каже:

– Не говорячи вже про те, що на вас дивиться двадцять пар очей, мушу звернути вашу увагу, що п'ять хвилин тому украли вашу машину.

ЯК ТРАПИЛОСЬ

– Скажи мені, милий, як це трапилось, що ти в мене закохався?

– От бачиш, тепер і тебе це дивує...

ДОБРИЙ ЧОЛОВІК

Якось за обідом жінка мовила до чоловіка:

– Чоловіче, який ти в мене добрий!

Я учора і сьогодні пересолила борщ, а ти – ні слова.

– Ану, поспробуй пересолити ще й завтра, побачиш, який я...

ДИТЯЧІ СТОРІНКИ

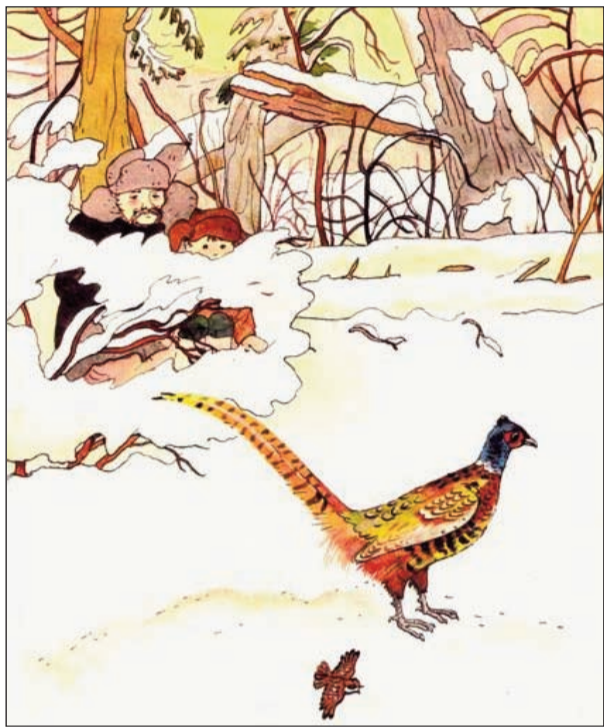
Остап ВИШНЯ

– Дідусю, а коли ти мене на полювання візьмеш? Я теж хочу зайчика вистрелити!

Отак завжди маленький Павлик прохав свого дідуся-мисливця, як тільки той брався за рушницю. Дідусь гладив Павлика по голівці:

– Візьму, візьму, Павлику, ти ще маленький, підростеш – тоді й візьму...

Дідусь дуже любив свого маленького онука і завжди йому розповідав про зайців

і вовків, про лисичок та про всіх звірів, яких він полював.

А одного разу прийшов із лісу та й каже:

– Павлику, а я фазана бачив.

– Якого фазана?

– Такого, як у зоологічному парку.

ФАЗАНИ

– Із таким червоним хвостом? З отаким великим, що отак аж дугою загинається?

– З отаким самим! Фазанів, Павлику, привезли у наш ліс аж із далекого Казахстану! Тепер вони у нас житимуть.

– Дідусю, візьми мене, будь ласка, в ліс фазанів полювати.

Дідусь загадково посміхнувся та й каже:

– Добре, Павлику! Завтра підемо в ліс до фазанів. Маленькому Павликові так хотілося піти з дідом, що він і вночі прокидався та все питав маму:

– Мамо! Чи скоро вже ранок?

– Спи, Павлику! Спи! Дідусь без тебе в ліс не піде! Раз уже він сказав, що тебе візьме, то, значить, візьме.

Рано-рано прокинувся Павлик, бачить: дід уже ходить по кімнаті, одягнений у повстанки, у ватяні штани і кожушок...

– Дідусю, – захвилювався Павлик, – а мене хіба не візьмеш?

– Візьму, Павлику, візьму! Одягайся! Тільки добре одягайся, бо бачиш, скільки за ніч снігу намело!

Павлик тепло одягся: і светр, і теплі рейтузи надів, і валянки, шапку-вушанку...

– Ну, я вже готовий, дідусю! Бери рушницю, та й підемо!

– Ні, Павлику, ми сьогодні рушниці не братимемо. Ми щось інше сьогодні візьмемо. Ходімо!

Вийшли дідусь з Павликом з хати. Підійшли до повітки. А там дідусь ще вчора наготував кілька снопів ячменю. Не вимолочених, із зерном.

Та серед великих снопів і кілька маленьких було – для Павлика!

– От з якими «рушницями» полюватимемо на фазанів ми з тобою, Павлику!

Та й розповів дідусь онукові про те, як треба оберегати взимку птицю, та й не лише фазанів, що їх оце недавно до нашого лісу привезли, а и куріпок, синичок і щигликів, які взимку, як випаде сніг, не можуть знайти собі їжі...

І от пішли дідусь з Павликом до лісу, розгорнули на галявині сніг і поклали снопики ячменю...

– Давай, Павлику, заховаємося отут за ліщиною! Подивимся, який красень-фазан зараз до ячменю прибіжить.

І справді – тільки-но вони присіли за кущем ліщини, збоку щось завокотало, залопотіло крильми... Чудесний червоний

красень-фазан із хвостом дугою підбіг до снопа і почав клювати зерно.

Дідусь обняв Павлика та й каже:

– Отак, Павлику, завжди роби! Взимку, коли багато снігу, підгодовуй пташку в лісі! Добре?

– Добре, – відповів Павлик.

ПО ЩИРОСТІ

(жарт Юрія Федьковича)

Один господар прийшов з міста, дає своєму синові медівник та й каже:

– На, Васильку! Та поділися з Петриком по щирості!

– А то як діляться по щирості? – питає Василько.

– Отак, синку, – каже отець. – Як переломеш медівник, то даси більшу половину Петрикові, а собі лиши меншу. Се називається: по щирості.

– То дайте Петрикові медівник, най він ділить по щирості! – каже Василько.

У БАБУСИНІМ БУФЕТІ

У бабусинім буфеті
І варення є, і мед...
Умостившись на паркеті,
Іра зиркнула в буфет.
Десь на кухні баба Женя,

Тут якраз її нема.
І припала до варення
Тиха Іра крадькома.
Набере його у жменю
І – швиденько, спідтишка –
Заховає у кишеню

Голубого фартушка!
Чи не йде бабуся Женя,
Погляда через плече...
А варення із кишені
В черевички вже тече.
Баба глип через дверцята!
І аж кинулась вперед:

– Що це тут за поросята
Поналазили в буфет!?
– Я залізла недалечко, –
Фартушок Іринка мене, –
А та банка, що з краєчку,
Заваренила мене...

ДВА КРОКИ

Внучці Оксанці
Раділи ми зранку
Разом з усіма:
Два кроки Оксанка
Зробила сама.
Зіп'явшись на ніжки,
Свій шлях почала:
Від столу до ліжка
Півметра пройшла!
Поки що – два кроки
Тієї ходи...
Крокуй же крізь роки!
Щасливою йди!
Кріпи свої сили,
Оксанко мала,
Щоб рівно, красиво
Й далеко пішла!

ДИТЯЧІ СТОРІНКИ

Т. Чорновіл

– Довго, синку, не гуляй,
Зимно, змерзнеш, – каже тато,
Бо Святий наш Миколай
Вже готується до свята.

Тінь стрибнула на стіну,
За вікном зима гуляє,
Готувався я до сну
І згадав про Миколая.

– Завтра свято настає.
Знаю, діду Миколаю,

ДЕНЬ СВЯТОГО МИКОЛАЯ

Солоденьке в тебе є!
Принеси мені, благаю!

– Ще, як можна, принеси
Подаруночка для кішки:
Три кружальця ковбаси
На закуску рибки трішки.

Мабуть, тут десь дід стояв,
Мовив тихо: «Добре, сину»,

Куртку татову нап'яв
І побіг до магазину.

А на ранок дивина
Справді сталась, як у казці:
Кішка рибу намина,
Щось помуркує ковбасці.

Подарунки й я дістаю,
З'їв «Киць-Киць», розпакувався...
Раптом сонний тато встав
І страшенно здивувався.

Т. ЧОРНОВІЛ

Роман Завадович

ЦІЛИЙ СВІТ БЕЗ МІРИ ЗВЕСЕЛИВСЯ

Цілий світ без міри звеселився,
Як Ісус маленький народився –
Не в палаті на м'якій перині,
А у яслах на пахучім сні.
Перші до Господньої Дитини
Пастушки прибігли з полонини.

Перші Сина Божого вітали,
На сопілці коляду заграли –
Поклонились Божому Дитятку,
Принесли у дар Йому ягнятко.
Йдім і ми до Божої Дитини,
Принесімо їй дар від України.

Принесімо свою любов дитячу
Та молитву щирю і гарячу –
І просім маленького Месію:
«Україні, Христе, дай надію!
Силу дай збороти лихо люте,
Волю-долю поможи здобути!»

Марія Морозенко

РІЗДВЯНА РАДІСТЬ

Срібно-зоряна ясна ніченька.
Місяць в небі, неначе жар-цвіт.
Радість с'яйвом палає на личеньках –
Божий син народився на світ.

Сіно в ясельцях стало перинкою.
Щастям сяє Діва Марія.
Утішається серце дитинкою.
Це ж землі і людям Месія.

Ніжна ніч, тиха ніч свята
Сповістила прихід Христа.
Ніч спасіння, віри й чудес,
Ніч єднання землі і небес.

Спочиває Ісусик у ніжному сні,
А над ним світять зорі ясні.
Божі Ангели звістку несуть до нас,
У Вифлеємі родився Спас.

Янголята до діток всміхаються,
Світла радість на крильцях зорить.
Срібні дзвони в серцях озиваються
І колядки летять у блакить.

Возродилася віра чудесним днем,
Доторкнулась душі надія.
Утішається світ весь спасителем.
Це ж землі і людям Месія.

Ніжна ніч, тиха ніч свята
Сповістила прихід Христа.
Ніч спасіння, віри й чудес,
Ніч єднання землі і небес.

ЛОГІЧНЕ МИСЛЕННЯ

1. Ліфт

Чоловік живе у квартирі на 10 поверсі. Коли вранці він іде на роботу, то спускається на перший поверх на ліфті. А ввечері підіймається тільки на 7-й поверх, а далі йде нагору східцями. Чому він так робить?

2. Два обличчя

Хлопчик і дівчинка бавилися на брудному темному горищі. Коли вони вийшли на вулицю, то у дівчинки все обличчя було сірим від пилу, а в хлопчика – залишилося чистим. Та саме хлопчик пішов умиватися. Чому?

3. Прогулянка до озера

Сашко прямує до лісового озера. Йому назустріч іде вчителька, а за нею – 25 першокласників. Вчителька взяла на допомогу практикантку,

а та свого песика. У прогулянці беруть участь ще й батьки деяких дітей: один татко і п'ять мам. Скільки ж ніг іде по дорозі до лісового озера?

4. Острів Бінарний

Визначний логік мандрував островом Бінарний. На ньому було два поселення: Лицарське і Рокоманське. Жителі першого завжди говорили правду, а жителі другого, навпаки, постійно брехали. Якось логік потрапив до одного з цих поселень, та не знав, до якого саме. Що він запитав у зустрічного мешканця, аби дізнатися, де перебуває?

5. Верблюди

Старий шейх покликав двох своїх синів і сказав, що в оазисі поблизу захований неймовірний скарб. Сини мусили вирушити на пошуки скарбу, та, за заповітом батька, отримати його мав той, чий верблюд дістанеться оазису другим. Та як же це зробити? Адже якщо кожен хотітиме відстати від іншого, брати ніколи не доїдуть до оазису. Тож чоловіки вирішили звернутися за порадою до верховного судді – кадія. Той сказав їм зійти з верблюдів, а потім прошепотів щось на вухо кожному по черзі. Після цього сини шейха посідали на верблюдів і стрімголов помчали до оазису. То що ж порадив кадій братам?

Ну як, цікаво було розгадувати такі головоломки для дітей? Потрібно було проявити велику кмітливість та уважність, чи не так? Тепер перевіряй відповіді і зізнавайся у коментарях, скільки задачок Тобі вдалося вирішити правильно.

Відповіді:

1. Чоловік – карлик, і через свій малий зріст може дотягнутися в кабіні ліфта тільки до кнопки 7.
2. Хлопчик подивився на брудне обличчя дівчинки і подумав, що він теж забруднився. А дівчинка, навпаки, поглянула на хлопця і, побачивши, що його обличчя чисте, була переконана, що і з нею все в порядку.
3. По дорозі до лісового озера йдуть лише

дві ноги: це ноги Сашка. Усі інші йдуть назустріч хлопчику – отже, повертаються від озера.

4. Логік запитав: «Чи живете ви в цьому селищі?». Якщо він у Лицарському, то незалежно від того, хто йому зустрівся – лицарець чи рокоманець – відповідь буде «так». Житель Лицарського казатиме так, бо це правда, а гість із Рокоманського – бо це брехня. Якщо ж логік у Рокоманському, то теж неважливо, кого саме він зустріне – кожен зі своїх причин відповідатиме «ні».

5. Скарб отримає той, чий верблюд приїде другим. Кадій порадив братам помінятися верблюдами.

«ДЕНЬ ШКОЛИ» – ПЕРШИЙ ВИПУСК

В листопаді у Серетському технічному коледжі імені Лацку Воде було відзначено «День школи» – перший випуск. Свято було організоване керівництвом коледжу, директором якого є Дойна Пую, і пройшло воно у міському домі культури. Були присутні педкадри, учні, їх батьки, а також було запрошено педкадрів коледжу, які вже стали пенсіонера-

ми. Це Лідія Бучецька, Флорін Крецу, Сільвія Гушиту, Теодора Кідешук, Іван Кідеша, Микола Майданюк, Октав'ян Урічек, Клавдія Козак, Дмитро Федюк та Дмитру Андрієсі.

Свято відкрила директорка Дойна Пую, яка привітала присутніх і запропонувала хвилину мовчання за тих, які покинули нас назавжди. У своєму слові викладачка Лекріміоара Ангілеску відзначила, що школа – це живий організм, який складається з тих, хто в ній навчається і працює, що це гарний початок відзначати «День школи».

Під оплески присутніх на сцену виходили педкадри-пенсіонери, яким вручалися меморіальні плакетки. Одержавши відзнаку, бувший викладач Сильвестр Пензар, внук письменника Сильвестра Яричевського, сказав кілька слів про серетську середню школу, яка почала діяти 1889 року з одним класом з німецькою мовою викладання, після 1918 року німецький ліцей перетворено на румунський державний ліцей, а в 1936 році ліцей був іменований «Лацку Воде».

В 1956 році засновується серетський

теоретичний ліцей, який має статус змішаної середньої школи з класами викладання українською мовою, який існував до 1964 року. Потім він мав різні профілі, насамперед технічні. В 1995 році було відзначено 125-річчя серетського навчання, ліцею було повернуто назву «Лацку Воде» – як знак безперервності і традиції.

Свято продовжувалося врученням нагород викладачам та учням, які відзначилися у шкільних змаганнях і на олімпіадах.

Від свого заснування серетська школа всіх профілів дала багатьох видатних людей, імена яких були згадані на святі.

У навчальному 2015-2016 році у технічному ліцеї імені Лацку Воде навчається 1410 учнів, тут працює 80 педкадрів та інженерів і 18 інструкторів.

Микола МАЙДАНЮК

Фото автора

Департамент бухгалтерії повідомляє всіх кореспондентів публікацій СУРу, що треба висилати завчасно

ПОВІДОМЛЕННЯ
/раз у три місяці/ підписані контракти авторських прав. Їх можна висилати поштою

з післяплатою /рамбурс/. Це потрібно, бо інакше не можна оплачувати авторам статті.

Подасмо нову адресу по інтернету нашої редакції:
E-mail: ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК

UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор

МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК

Редактор – Тереза ШЕНДРОЮ

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ

Редакція: Раду Попеску № 15, Бухарест

Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724

Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія

ISSN 1223-1614

Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România